

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Andrei Cernicov în numele inculpaților Peca Iurie și Sîrbu Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

Peca Iurie xxxx, xxxx

și

Sîrbu Ion xxxx, xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.02.2018 – 20.06.2019;

Instanța de apel: 06.08.2019 – 02.12.2019;

Instanța de recurs: 29.01.2020 – 29.09.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iunie 2019, Peca Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.196 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30 000 lei.

Sîrbu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.196 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30 000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Badia Ion s-a admis parțial și s-a încasat din contul lui Peca Iurie și Sîrbu Ion în beneficiul lui Badia Ion a prejudiciului moral în sumă de câte 5 000 lei de la fiecare, în rest acțiunea civilă a lui Badia Ion a fost respinsă ca

fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Peca Iurie, de comun acord și prin înțelegere cu Sârbu Ion, în luna iulie 2017, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, neavând careva activități legale în domeniul comercializării produselor de tutungerie, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul livrării în or. Paris, Franța a unui lot de țigări, l-au convins să achite banii în avans, după care au însușit de la Badia Ion bani în sumă totală de 9500 euro, care conform ratei medii oficiale de schimb a BNM la acea perioadă constituia suma de 197 125 lei.

Înțelegerea referitor la livrarea lotului de țigări a avut loc în mun. Chișinău str. Kiev, iar transmiterea mijloacelor bănești s-a realizat în diferite zile a lunii iulie 2017 pe teritoriul României și în or. Paris, Franța. După primirea mijloacelor bănești și până la pornirea urmăririi penale, sub diferite pretexte persoanele menționate nu i-au transmis lui Badia Ion marfa achitată și nici nu au restituit suma de bani primit, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Peca Iurie și Sârbu Ion, au fost învinuiți de procuror că au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal, *escrocheria - adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, comisă de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții mari.*

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi prin care inculpații Peca Iurie și Sârbu Ion să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.190 alin.(4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării bunurilor și organele de stat pe un termen de 5 ani, pentru fiecare.

În motivarea apelului procurorul a invocat că instanța de fond incorect a calificat fapta incriminată lui Peca Iurie și Sârbu Ion și a aplicat eronat prevederile legislației penale referitor la calificarea infracțiunilor, ignorând probatoriu pertinent și concludent, care demonstrează incontestabil că învinuiții au comis o însușire.

Instanța de fond nu a supus unei analize minuțioase cumulul probelor cercetate în cadrul ședințelor de judecată, or, aprecierea probelor este una din cele mai importante sarcini ale procesului penal.

Prin urmare, în rezultatul cercetării judecătorești, vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate se confirmă prin ansamblul de probe concludente și pertinente, cercetate de instanța de judecată, toate versiunile fiind verificate, iar divergențele au fost înlăturate prin prezentarea probelor suplimentare în ședința de judecată, fiind prezentate de către acuzarea de stat, probe incontestabile întru confirmarea vinovăției inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal.

Instanța nu a analizat minuțios probele prezentate de către partea acuzării, ci doar s-a rezumat la stabilirea absolut nemotivată a faptului că inculpații au acționat neavând scop

de însușire, necătând la faptul că prezența acestui a fost demonstrată incontestabil prin mijloacele de probă, administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești. Careva probe în sensul descris nefiind administrate, inclusiv din partea apărării nu au fost prezentate probe referitor la prezenta și ulterior transmiterea banilor unei persoane "Nicolae", la persoana respectivă indicând doar inculpatul Peca Iurie, restul probelor cercetate demonstrând contrariul.

Astfel, instanța a stabilit în mod eronat lipsa scopului de însușire în acțiunile lui Peca Iurie și Sârbu Ion, și totodată a încadrat incorect acțiunile inculpaților conform art.196 Cod penal, delimitându-le nefondat și neargumentat ca fiind comise fără scopul menționat, instanța de judecată urma să analizeze delimitarea acestei de la infracțiunea de escrocherie.

Distincția principală dintre infracțiunea prevăzută de art.190 Cod penal și cea prevăzută de art.196 Cod penal, constă în mecanismul de cauzare a daunelor materiale: în cazul infracțiunii de escrocherie, masa patrimonială a victimei este diminuată în aceeași proporție în care sporește masa patrimonială a făptuitorului; pe când în cazul infracțiunii de cauzare a daunelor materiale fără scop de însușire, masa patrimonială a victimei nu sporește în proporția pe care o exprimă eschivarea făptuitorului de a-și executa obligațiile pecuniare față de victimă; sau masa patrimonială a victimei este diminuată, fără însă a spori masa patrimonială a făptuitorului.

Reieșind din probatoriul examinat în cadrul cercetării judecătorești, s-a constatat cu certitudine că în urma acțiunilor prejudiciabile comise de către Peca Iurie și Sârbu Ion, masa patrimonială a părții vătămate a diminuat cu suma de 9 500 euro, care conform ratei medii oficiale de schimb valutar stabilit de BNM, constituie 197 125 lei, suma dată trecând în posesia inculpaților, respectiv sporindu-se masa patrimonială a acestora.

În același context, partea acuzării a invocat lipsa cărorva temeiuri și faptul nemotivării de către instanța de fond a concluziei că nu a fost constatat faptul însușirii mijloacelor bănești de către inculpați. Instanța și-a bazat soluția exclusiv pe declarațiile inculpaților, care evident că au ca scop eludarea de la răspunderea penală.

Mai mult, declarațiile inculpaților referitor la faptul transmiterii mijloacelor bănești unei terțe persoane pe nume Nicolai, nu coroborează cu celelalte probe examinate în cadrul cercetării judecătorești, iar în unele cazuri sunt în opozițiune cu circumstanțele de fapt constatate.

La caz, prezența scopului de însușire rezidă în inexistența materială în posesia inculpaților a bunurilor, ce pretins urmau a fi transmise părții vătămate de către numiți. Din considerentul dat, prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești, s-a constatat că Peca Iurie și Sârbu Ion au săvârșit faptele ce le-au fost incriminate cu scop de însușire, prin urmare acțiunilor lor prejudiciabile urmează a fi încadrate conform art.190 alin.(4) Cod penal.

3.2. Avocatul Andrei Cernicov în numele inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Peca Iurie și Sârbu Ion să fie achitați, din motiv că nu există faptul infracțiunii și există circumstanțe prevăzute de lege ce exclude

urmărirea penală.

În motivarea apelului avocatul a invocat că sentința este ilegală și nemotivată, întrucât au fost admise mai multe erori de ordin material, cât și procesual, care au afectat esențial hotărârea și au condus la pronunțarea unei soluții procesuale greșite.

Apărarea a invocat că, organul de urmărire penală și-a atribuit arbitrar competența de a cerceta un caz care nu se afla în competență sa. Din materialele urmăririi penale rezultă cert că Procuratura Republicii Moldova nu a solicitat în temeiul prevederilor 543 Cod de procedură penală acordul statelor Franța și România în vederea sancționării lui Sârbu Ion și Peca Iurie, deși au fost în deplină cunoștință de cauză cu privire la aspectul ilegal al investigației.

Din materialele urmăririi penale, rezultă clar că organele de urmărire penală din R. Moldova în persoana Procuraturii mun. Chișinău și-au extins în mod ilegal competență de examinare a unor fapte produse în afara Republicii Moldova.

Apărarea a reclamat acest lucru la faza terminării urmăririi penale, însă la 07.02.2018 a respins cererea de clasare a procesului penal fără nici o motivație.

Apărarea a menționat că, în plângerea părții vătămate Badia Ion este indicat expres că acesta intenționa să procure un lot de țigări în afara R. Moldova, a transmis banii în afara R. Moldova - în Franța și în Albița România și pretinsa însușire a banilor de asemenea avut loc în afara Republicii Moldova. (f.d.2-5, vol. I)

În pofida acestui fapt, Procuratura Rîșcani, mun. Chișinău a considerat că este competentă de a iniția o urmărire penală pentru faptele respective și la 08.09.2017 a pornit urmărirea penală, fără a menționa locul comiterii infracțiunii. În lipsa unei proceduri legale de transfer a urmăririi penale din România sau Franța și în lipsa acordului expres al statelor vizate, Procuratura Republicii Moldova nu a fost în drept de a porni urmărirea penală și tragerea la răspundere penală a unor persoane concrete, fiind admise încălcări esențiale ale legii pe întregul proces penal care nu pot fi înlăturate altfel decât prin constatarea circumstanțelor prevăzute de lege care exclud urmărirea penală.

Astfel, sub aspectul legalității desfășurării urmăririi penale, a considerat că organele de urmărire penală au încălcat flagrant prevederile Convenției de la Strasbourg din 15 mai 1972 ratificate de Republica Moldova, au neglijat regula specialității, chestiuni care atrag după sine ilegalitatea procedurilor penale și impun adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal.

A mai invocat că, organul de urmărire penală în mod ilegal l-a recunoscut pe cet. Badia Ion în calitate de parte vătămată, evitând să determine aspectul despre faptul cine totuși a fost prejudiciat în urma preținsei fapte ilegale.

Prin recunoașterea în calitate de parte vătămată a lui Badia Ion, organul de urmărire penală i-a creat acestuia o posibilitate legală de a se îmbogăți și a cere prejudicii într-un caz, în care el nu a fost efectiv prejudiciat și nici nu se poate spune că a acționat legal în numele altei persoane.

Ținând cont de normele legale, apărarea a afirmat că, organul de urmărire penală ia acordat prioritate exclusiv lui Badia Ion și a pretins asupra faptului că sunt valabile anumite

condiții ale actului juridic verbal, după cum acesta a indicat în declarațiile sale, însă fără a avea careva acte juridice confirmative și fără a verifica poziția apărării în acest sens.

În lipsa unui înscris cu privire la circumstanțele esențiale cum ar fi: cine este cumpărător și cine este vânzător, cantitatea bunurilor, suma totală spre plată, locul și modul de livrare, fie condițiile de reziliere, nu putem acorda o natură juridică legală unei tranzacții verbale, care din start, în virtutea legii este lovită de nulitate datorită necorespunderii formei actului juridic.

La rândul său, Badia Ion nu a întreprins nici o măsură pe cale civilă, în vederea încasării sumei nu a acordat vre-un termen pentru rambursare, dar a depus o plângere penală prin intermediul cunoștințelor sale care a fost imediat acceptată.

În cele din urmă, organul de urmărire penală a considerat prin presupunere că momentul pornirii urmăririi penale ar fi coincis cu momentul expirării termenului de reziliere, sau altfel spus că este scadent. O asemenea abordare este o presupunere, or nu există nici un act juridic semnat între părți care ar indica expres termenul de scadență.

Indiferent de legalitatea și natura tranzacției, condițiile acesteia, Badia Ion a acceptat în locul bunurilor să-i fie restituiți banii, fapt menționat expres în recipisa anexată la dosar.

În continuare, apărarea a invocat că, în conținutul sentinței, acțiunile persoanelor inculpate Sârbu Ion și Peca Iurie în nici un mod nu au fost delimitate și apreciate conform acțiunilor fiecăruia.

La fel, instanța a omis să stabilească care anume persoane au participat la negocierea tranzacției respective, or, în ceea ce tine de Sârbu Ion, acesta nu a primit careva sume de bani de la partea vătămată Badia Ion, fapt reconfirmat inclusiv de martorul acuzării Antoci Ghenadie care a comunicat că *”...Sârbu Ion stătea alături și se uita, nu a participat la negocieri..., banii au fost transmiși lui Peca Iurie...”*, nemijlocit Sârbu Ion nu și-a asumat careva angajamente față de partea vătămată și nu a datorat nimic părții vătămate.

Prin Legea nr.179 din 26.07.2018, (MO nr.309-320/498 din 17.08.2018) pentru modificarea unor acte legislative, art.IV, pct.4), în dispoziția alineatului (1) al art.190 Cod penal, textul *„înșelăciune sau abuz de încredere”* s-a substituit cu textul *„inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile ”*, iar acuzarea s-a statuat pe formularea și acceptarea probelor de învinuire în presupusa existență a laturilor infracțiunii prin prisma *„înșelăciunii și abuzului de încredere”* dar nu pe o formulare nouă și definitivată expusă prin legea nouă.

Unul din standardele art.6 declară că este în sarcina instanțelor de fond de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară

este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Raportând normele legale supra la caz, putem afirma cu certitudine că organul de urmărire penală i-a acordat prioritate exclusiv lui Badia Ion și a pretins asupra faptului că sunt valabile anumite condiții ale actului juridic verbal, după cum acesta a indicat în declarațiile sale fără a avea careva acte juridice confirmative și fără a verifica poziția apărării în acest sens;

Legislatorul a generat o suprapunere între răspunderea civilă (i.e. sancțiunea nulității actului juridic) și răspunderea penală, deși aceste tipuri de răspundere trebuie delimitate în mod strict. Dispozițiile menționate și operate prin Legea nr. 179, creează riscuri ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului 190 din Codul penal, contrar articolului 1 din Protocolul nr.4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că, nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, prevederile menționate și operate de către acuzatorul de stat în formularea nouă adusă de învinuire și nesușținută în instanța de judecată sub aspectul noilor condiții, contravin articolelor 1 alin.(3), 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova.

Respectiv, acuzația penală adusă nemijlocit lui Peca Iurie și Sîrbu Ion nu s-a confirmat. În același timp, instanța a lăsat fără de atitudine că martorii Botnari Vasile și Ciobanu Alexandru, pe cazul dat anterior au fost recunoscuți în calitate de bănuți, ca prin intermediul acuzației penale de fapt să fie siliți să acuze alte persoane în schimbul scoaterii de sub urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2019, apelul declarat de către avocatul Andrei Cernicov în numele inculpaților a fost respins ca nefondat, apelul declarat de către procuror a fost admis, casată parțial sentința, în latura penală și în această parte pronunță o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia Peca Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita atribuții de gestionare de bunuri pe un termen de 5 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Sîrbu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita atribuții de gestionare de bunuri pe un termen de 5 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii de escrocherie, invocate în rechizitoriu și a conchis că, instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpaților urmează a fi încadrate în prevederile art.196 alin.(2) lit. b) Cod penal, deoarece vinovăția acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, a fost dovedită pe deplin.

Instanța de apel a constatat că, Peca Iurie, de comun acord și prin înțelegere cu Sîrbu Ion, în luna iulie 2017, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoanei și

însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și admițând în mod conștient survenirea acestora, neavând careva activități legale în domeniul comercializării produselor de tutungerie, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul livrării în or. Paris, Franța a unui lot de țigări, l-au convins să achite banii în avans, după care au însușit de la Badia Ion bani în sumă totală de 9 500 euro, care conform ratei medii oficiale de schimb a BNM la acea perioadă constituia suma de 197 125 lei.

Înțelegerea referitor la livrarea lotului de țigări a avut loc în mun. Chișinău, str. Kiev, iar transmiterea mijloacelor bănești s-a realizat în diferite zile a lunii iulie 2017 pe teritoriul României și în or. Paris, Franța. După primirea mijloacelor bănești și până la pornirea urmăririi penale, sub diferite pretexte persoanele menționate nu i-au transmis lui Badia Ion marfa achitată și nici nu au restituit suma de bani primit, cauzând astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari.

Analizând probele, cercetându-le prin prisma rigorilor de drept, instanța de apel a considerat că acestea din urmă demonstrează indubitabil vinovăția inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, iar în contextul dat, prima instanță a făcut o apreciere eronată a probatoriului administrat, ajungând în mod pripit la concluzia că faptele lui Peca Iurie și Sârbu Ion întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.196 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a indicat că, deși inculpații Peca Iurie și Sârbu Ion nu și-au recunoscut vinovăția, vina acestora a fost dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate legal în cadrul cercetării judecătorești, care au fost verificate în cadrul ședinței instanței de apel și anume: declarațiile părții vătămate Badia Ion; declarațiile martorilor Botnari Vasile, Jantuan – Badia Alina, Medveditchi Mihail, Ciobanu Alexandru, Antoci Ghenadie.

Totodată vina inculpaților se mai dovedește prin probele materiale anexate la cauza penală, care au fost cercetate și verificate în instanța de apel cum ar fi: procesul-verbal de efectuare a confruntării între Sârbu Ion, Peca Iurie și Badia Ion, ultimul și-a menținut declarațiile date în cadrul audierilor (f.d.94-99, vol. II); copia recipisei din 12.07.2017, prin care Peca Iurie a confirmat primirea sumei de 1 000 euro de la Badia Ion (f.d.12, vol. I); informația din baza de date a Poliției de Frontieră referitor la traversarea frontierei de stat de către Badia Ion, Peca Iurie, Sârbu Ion, Botnari Vasile (f.d.18, 22,66, vol. I); procesul-verbal de percheziție din 21.11.2017, efectuate în automobile ce îi aparține lui Peca Iurie în urma căreia au fost ridicate 2 cartele SIM operatorul „Moldcell”, telefon mobil de model „Samsung” cu IMEI 35640805245581/8, IMEI2 35640905245581/6 cu cartela SIM operatorul „Orange” nr.069990222, cartela operatorul „Orange România”, telefon mobil de model Iphone6 IMEI 354450064286866 cu cartela SIM operatorul „Moldcell” nr. 076711245 (f.d.106-107, vol. I); procesul-verbal de percheziție din 24.11.2017, efectuat în Penitenciarul nr. 4 Cricova la locul de dormit a condamnatului Ciobanu Alexandru, în urma căreia au fost depistate și ridicate: telefonul mobil de model „Samsung” IMEI1 352554068361146/01, EMEI2 352555068361143/01 cu cartel SIM operatorul „Orange” nr. 068562952: telefon mobil de model „Blackviewv” EMEI1 359712076152815 EMEI2

359712076152823 cu două cartel SIM operatorul „Orange” un modem internet de model „ZTE” două dispozitive de încărcare a telefoanelor mobile și două perechi de căști pentru telefon mobil, două carnetele cu notițe și numere de telefon (f.d.177-178, vol. I); procesul-verbal cu privire la interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice cu anexe stenograme audio (f.d.5-10, 18-19, 26-28, vol. I); procesul-verbal de ridicare de la condamnatul Ciobanu Alexandru a unui CD: proces-verbal de examinare a telefonului mobil, carnetului cu notițe și CD ridicate de la ultimul, recunoașterea lor ca corpuri delictive (f.d.35-71 vol. I); recipisa în original prin care se confirmă faptul restituirii prejudiciului material cauzat părții vătămate Badia Ion (f.d.102, vol. II); proces-verbal de examinare a telefoanelor mobile ridicate în cadrul percheziției de la Peca Iurie, recunoașterea ca corp delict (f.d.142-143, vol. II); datele Direcției de Informații și Statistică a MAI, potrivit cărora, Peca Iurie nu are antecedente penale nestinse (f.d.117, vol. I); datele Direcției de Informații și Statistică a MAI, potrivit cărora, Sârbu Ion nu are antecedente penale nestinse (f.d.139, vol. I).

Astfel, instanța de apel, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art.101 Cod de procedură penală probele administrate legal de către prima instanță, cercetate și verificate de instanța de apel se demonstrează cert vinovăția inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal.

În opinia instanței de apel, în speță prin acțiunile inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion, s-au periclitat în principal – relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile iar în plan secundar – relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Instanța de apel a menționat că inculpații au ascuns realitatea, și anume aceștia cunoscând de faptul că, Badia Ion după transmiterea banilor nu va primi nimic, ori aceste fapte au fost ascunse iar circumstanțele care trebuiau comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale, anume transmiterea mijloacelor bănești către Peca Iurie și Sârbu Ion.

Instanța de apel a constatat că victimă a infracțiunii incriminate inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion este cet. Badia Ion, care după primirea mijloacelor bănești prin abuz de încredere, sub diferite pretexte personale nu i-au transmis victimei marfa achitată în avans în sumă de 9 500 euro, echivalentul a 197 125 lei și nici nu au restituiau suma primită, doar după intentarea dosarului penal (fapt confirmat prin recipisa în original prin care se confirmă faptul restituirii prejudiciului material cauzat părții vătămate Badia Ion de către Peca Doina și Curmei Diana (f.d.102, vol. II).

Instanța de apel a subliniat faptul, că în ceea ce privește fapta prejudiciabilă urmează a indica că, Peca Iurie și Sârbu Ion, după primirea mijloacelor bănești și până la pornirea urmăririi penale nu au executat nici o acțiune de restituire a datoriei. Deși la acest capitol partea culpabilă intenționează să facă apel la existența exclusivă a raporturilor civile, componenta de escrocherie nu e de neglijat în condițiile în care pseudo-garanțiile oferite de Peca Iurie și Sârbu Ion în vederea înșelării lui Badia Ion demonstrează clar intenția făptuitorului.

Astfel, instanța de apel a reținut că urmează a fi apreciate critic obiecțiile formulate de apărare în interesele inculpaților precum că, Badia Ion este un intermediar între vânzător și cumpărător, nemijlocit cumpărătorul Antoci Ghenadie nu s-a adresat organelor de urmărire penală, iar Badia Ion nu a avut această împuternicire, ori la caz se reține că anume de la Badia Ion inculpații au însușit banii prin înșelăciune și abuz de încredere.

La caz, inculpații Peca Iurie și Sârbu Ion au însușit mijloace bănești sub pretextul livrării în or. Paris, Franța a unui lot de țigări, în sumă de 9 500 euro. Astfel, prin acțiunile sale inculpații au cauzat părții vătămate Badia Ion un prejudiciu patrimonial efectiv și considerabil, fiind constatată și legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin urmare a celor invocate, instanța de apel a reținut că faptul obținerii bunurilor concrete ale părții vătămate Badia Ion de către Peca Iurie și Sârbu Ion a fost probat incontestabil prin mijloacele de probă, examinate în cadrul cercetării judecătorești, și anume: declarațiile părții vătămate Badia Ion, martorilor Botnari Vasile, Jantuan-Badia Alina, Antoci Ghenadie, care fiecare în parte indică direct asupra faptului că *mijloacele bănești au fost primiți de către Peca Iurie, care intrând în posesia lor, le-a însușit împreună cu Sârbu Ion.*

Astfel, instanța de apel a notat că, distincția principală dintre infracțiunea prevăzută de art.190 Cod penal și cea prevăzută de art.196 Cod penal, constă în mecanismul de cauzare a daunelor materiale: în cazul infracțiunii de escrocherie, masa patrimonială a victimei este diminuată în aceeași proporție în care sporește masa patrimonială a făptuitorului; pe când în cazul infracțiunii de cauzare a daunelor materiale fără scop de însușire, masa patrimonială a victimei nu sporește în proporția pe care o exprimă eschivarea făptuitorului de a-și executa obligațiile pecuniare față de victimă; sau masa patrimonială a victimei este diminuată, fără însă a spori masa patrimonială a făptuitorului.

Reieșind din probatoriul examinat în cadrul cercetării judecătorești, instanța de apel a constatat cu certitudine că în urma acțiunilor prejudiciabile comise de către Peca Iurie și Sârbu Ion, masa patrimonială a părții vătămate a diminuat cu suma de 9 500 euro, care conform ratei medii oficiale de schimb valutar stabilit de BNM, constituie 197 125 lei, suma dată trecând în posesia inculpaților, respectiv sporindu-se masa patrimonială a acestora.

Așa dar, instanța de apel a ținut să remarce faptul că în cazul escrocheriei art.190 Cod penal, victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

Prin urmare, la caz au fost întrunite elementele componentei de infracțiune prevăzute la art.190 alin.(4) Cod penal, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, comisă de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții mari, deoarece Peca Iurie și Sârbu Ion au dus în eroare pe partea vătămată Badia Ion dobândind ilegal mijloace bănești de la acesta.

Instanța de apel a notat că, la caz, instanța de fond și-a întemeiat poziția în vederea existenței elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(2) lit. b) Cod

penal pe faptul că din învinuirea adusă lui Peca Iurie și Sârbu Ion nu s-a constatat indicele ”înșelăciune”, însă această poziție nu a putut fi reținută de către instanța de apel, or, faptul obținerii bunurilor concrete ale părții vătămate Badia Ion de către Peca Iurie și Sârbu Ion prin înșelăciune a fost probat incontestabil prin mijloacele de probă, examinate în cadrul cercetării judecătorești, și anume: declarațiile părții vătămate Badia Ion, martorilor Botnari Vasile, Jantuan-Badia Alina și Antoci Ghenadie.

De asemenea, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele avocatului invocate în cererea de apel referitor la necesitatea achitării inculpaților, or, vinovăția inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, reverificate în instanța de apel.

Ce ține de argumentele părții apărării privitor la încălcarea competenței teritoriale la efectuarea urmăririi penale, instanța de apel a reținut că, conform actului de învinuire, imputată inculpaților, a fost realizată prin mai multe acțiuni cu caracter succesiv și prelungit, iar faptele infracționale au început în Republica Moldova, ulterior fiind realizate inclusiv în afara hotarelor Republicii Moldova.

Potrivit prevederilor art.40 alin.(2) Cod de procedură penală, dacă este imposibil de a constata locul unde a fost săvârșită infracțiunea, cauza se judecă de instanța în raza teritorială a căreia a fost terminată urmărirea penală. Alineatul (3) al aceluiași articol statuează, că cauza penală asupra infracțiunilor săvârșite în afara hotarelor țării sau pe o navă se judecă de către instanța în raza teritorială a căreia se afla ultimul loc permanent de trai al inculpatului sau, dacă acesta nu este cunoscut - în raza teritorială a căreia a fost terminată urmărirea penală.

În acest context, instanța de apel a reținut că, asupra chestiunii privind stabilirea competenței teritoriale a organului de urmărire penală pentru efectuarea urmăririi penale pe cauza nominalizată, anterior s-a pronunțat și Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Râșcani, prin care a fost respinsă cererea avocatului Cernicov Andrei și învinuitului Sârbu Ion, refuzul fiind motivat prin faptul că o parte din acțiunile infracționale au avut loc pe teritoriul Republicii Moldova, iar restul pe teritoriu României și Franței, respectiv, în temeiul art.12 alin.(2) Cod penal, infracțiunea a fost calificată ca transnațională, totodată s-a pronunțat și Adjunctul Procurorului General care prin ordonanța din 08.09.2017 a stabilit competentă efectuării urmăririi penale a IP Râșcani al DP Chișinău.

Astfel, instanța de apel a notat că, la caz, circumstanțele enunțate arată clar și fără echivoc că, acțiunile inculpaților Peca Iurie și Sârbu Ion sunt specifice anume faptei prevăzute la art.190 alin. (4) Cod penal și nicidecum faptei prevăzute la art.196 alin. (2) lit. b) Cod penal, or, concluzia abordată de către prima instanță, este axată în cea mai mare parte pe o opinie subiectivă și pripită.

La individualizarea pedepsei instanța de apel, a făcut referire la prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, ținând astfel cont de gravitatea infracțiunii comise (infracțiune deosebit de gravă), motivul și scopul acestora (dorința de a-și mări patrimoniul pe seama părții vătămate și scopul cupidant), de personalitatea celui vinovat, de lipsa circumstanțelor atenuante, nerecunoașterea vinei, recuperarea pagubei materiale părerea părții vătămate, a

ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpaților este posibilă doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel avocatul Andrei Cernicov în numele inculpaților Peca Iurie și Sîrbu Ion a declarat recurs ordinar, invocând temeiurile pentru declararea recursului prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 9), 12) și 13) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestei decizii și a sentinței, pronunțarea unei decizii prin care inculpații să fie achitați, invocând argumente similare cu cele indicate în apelul său (pct.3.2. din prezenta decizie), invocând suplimentar:

Instanța de apel admitând apelul procurorului constatând vinovăția lui Peca Iurie și Sîrbu Ion pentru escrocherie comisă prin “abuz de încredere și înșelăciune”, care conform legislației actuale nu reprezintă escrocherie.

Potrivit normei penale, după modificarea legislative intrată în vigoare la 17.08.2018, escrocheria reprezintă *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unui sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinate de comportamentul dolosiv sau anulabil. Or, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Acuzarea s-a statuat pe formularea și acceptarea probelor de învinuire în presupusa existența a laturilor infracțiunii prin prisma „*înșelăciunii și abuzului de încredere*” dar nu pe o formulare nouă și definitivată expusă prin legea nouă.

Unul din standardele art.6 declară că este în sarcina instanțelor de fond de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Raportând normele legale supra la caz, putem afirma cu certitudine că organul de urmărire penală i-a acordat prioritate exclusiv lui Badia Ion și a pretins asupra faptului că sunt valabile anumite condiții ale actului juridic verbal, după cum acesta a indicat în declarațiile sale fără a avea careva acte juridice confirmative și fără a verifica poziția apărării în acest sens;

Legislatorul a generat o suprapunere între răspunderea civilă (i.e. sancțiunea nulității actului juridic) și răspunderea penală, deși aceste tipuri de răspundere trebuie delimitate în mod strict. Dispozițiile menționate și operate prin Legea nr.179, creează riscuri ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului 190 din Codul penal, contrar articolului 1 din Protocolul nr.4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, prevederile

menționate și operate de către acuzatorul de stat în formularea nouă adusă de învinuire și nesuștinută în instanța de judecată sub aspectul noilor condiții, contravin articolelor 1 alin.(3), 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova.

Respectiv, acuzația penală adusă nemijlocit lui Peca Iurie și Sîrbu Ion nu s-a confirmat. În același timp, instanța a lăsat fără de atitudine că martorii Botnari Vasile și Ciobanu Alexandru, pe cazul dat anterior au fost recunoscuți în calitate de bănuți, ca prin intermediul acuzației penale de fapt să fie siliți să acuze alte persoane în schimbul scoaterii de sub urmărire penală.

Apărarea a invocat că, organul de urmărire penală și-a atribuit competența de a cerceta un caz care nu se afla în competența sa. Din materialele urmăririi penale rezultă cert că Procuratura Republicii Moldova nu a solicitat în temeiul prevederilor art.543 Cod de procedură penală acordul statelor Franța și România în vederea sancționării lui Sîrbu Ion și Peca Iurie, deși au fost în deplină cunoștință de cauză cu privire la aspectul ilegal al investigației.

Din materialele urmăririi penale, rezultă cert că, organele de urmărire penală din Republica Moldova în persoana Procuraturii mun. Chișinău, și-au extins în mod ilegal competența de examinare a unor fapte produse în afara Republicii Moldova.

Apărarea a reclamat acest lucru la faza terminării urmăririi penale, însă la 07.02.2018 a respins cererea de clasare a procesului penal fără nici o motivație.

Instanța de apel a încălcat grav principiul prezumției nevinovăției, prevăzut la art. 8 Cod de procedură penală și principiul contradictorialității în procesul penal prevăzut la art.24 Cod de procedură penală.

6. Procurorul a prezentat referință la argumentele din recursul apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Menționează acuzatorul de stat, că în recursul declarat nu este indicat nici unul din temeiurile de drept conținute în art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, totodată motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel și o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

În opinia acuzării, decizia instanței de apel conține motive legale pe care se întemeiază soluția și în acțiunile inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce urmează a fi desfășurate în cele ce urmează.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin

hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4.1. al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs și astfel, instanța de recurs luând în considerație argumentele invocate de recurent și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, urmează a se expune asupra erorilor admise.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Din conținutul recursului rezultă că, partea apărării critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de constatarea vinovăției și condamnarea inculpaților în baza art.190 alin.(4) Cod penal, invocându-se faptul că în rezultatul aprecierii incorecte a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit a constatat că fapta inculpaților întrunește elementele infracțiunii menționate și că prin decizia instanței de apel nu sa dat răspuns la argumentele principale specificate de către avocat în apel.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, în partea recunoașterii vinovăției și condamnării lui Peca Iurie și Sîrbu Ion în baza art.190 alin.(4) Cod penal, nu a respectat întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, la fel, instanța de apel

la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate de avocatul Andrei Cernicov în numele inculpatului, în ordine de apel.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelant în prezenta speță, menționate și în recurs, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale cum ar fi:

„- prin Legea nr.179 din 26.07.2018, (MO nr.309-320/498 din 17.08.2018) pentru modificarea unor acte legislative, art.IV, pct.4), în dispoziția alineatului (1) al art.190 Cod penal, textul „înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile ”;

- acuzarea s-a statuat pe formularea și acceptarea probelor de învinuire în presupusa existența a laturilor infracțiunii prin prisma „înșelăciunii și abuzului de încredere” dar nu pe o formulare nouă și definitivată expusă prin legea nouă;

- unul din standardele art.6 declară că este în sarcina instanțelor de fond de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

- raportând normele legale supra la caz, putem afirma cu certitudine că organul de urmărire penală i-a acordat prioritate exclusiv lui Badia Ion și a pretins asupra faptului că sunt valabile anumite condiții ale actului juridic verbal, după cum acesta a indicat în declarațiile sale fără a avea careva acte juridice confirmative și fără a verifica poziția apărării în acest sens;

- legislatorul a generat o suprapunere între răspunderea civilă (sanctiunea nulității actului juridic) și răspunderea penală, deși aceste tipuri de răspundere trebuie delimitate în mod strict. Dispozițiile menționate și operate prin Legea nr.179, creează riscuri ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului 190 din Codul penal, contrar articolului 1 din Protocolul nr.4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, prevederile menționate și operate de către acuzatorul de stat în formularea nouă adusă de învinuire și nesusținută în instanța de judecată sub aspectul noilor condiții, contravin articolelor 1 alin.(3), 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova”.

Astfel, anume asupra acestor motive invocate în apelul declarat de avocatul Andrei Cernicov în numele inculpaților, instanța de apel nu s-a pronunțat și astfel nu a întreprins

toate măsurile de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelantului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Însă, instanța de apel a admis apelul declarat de către procuror, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Peca Iurie și Sîrbu Ion au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza în baza art.190 alin.(4) Cod penal, pentru comiterea *escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.*

Din textul deciziei, Colegiul penal lărgit constată că argumentele reflectate în apel au rămas fără răspuns în partea motivatoare a hotărârii instanței de apel. În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea avocatului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Instanța de recurs reiterează că, obligația instanței de ași motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznețov și alții c. Rusiei (2007) § 85*).

Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărârea sa asupra motivelor decisive invocate de apelant și nu este suficient doar de a se expune prin fraze generale, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărâri, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

În aceeași ordine de idei, verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la criticele recurentului, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art.6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile (*a se vedea în acest sens cauza Boldea vs. România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia. În continuare, Curtea Europeană a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult

când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Cu toate acestea, verificând decizia recurată, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a analizat punctual criticile invocate de avocat, ci s-a limitat doar la expunerea unor fraze generale, menționând că: „... probele administrate în cauză demonstrează vinovăția lui Peca Iurie și Sârbu Ion în comiterea infracțiunii incriminate.”

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de avocat, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Astfel, simpla motivare a instanței de apel precum că, probele demonstrează cu certitudine vina inculpatului, instanța de recurs o apreciază ca fiind insuficientă și nejustificată întru menținerea soluției instanței de fond, or, potrivit art.93 alin.(1) și alin.(2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de părți și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

În contextul dat, se specifică că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este

important de a analiza minuțioși toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or, în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

În atare circumstanțe, se relevă că au fost încălcate prevederile art.394 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că, partea descriptivă a hotărârii de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

În consecință, procedându-și în asemenea mod, instanța de apel a admis încălcarea art.6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia - „... *orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa*”.

În particular, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile avocatului invocate în cererea de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importantă decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze minuțioși aspectele învinuirii înaintate lui Peca Iurie și Sîrbu Ion, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți, deoarece decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să tina seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Andrei Cernicov în numele inculpaților Peca Iurie și Sîrbu Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel

Chișinău din 02 decembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe ***Peca Iurie xxxx și Sîrbu Ion xxxx***, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Peca Iurie xxxx și Sîrbu Ion xxxx urmează a fi eliberați din penitenciar, dacă în privința acestora nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest pe altă cauză sau aceștia nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 29 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico